

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 »
Negyed évre	1 »

Felolvasó szerkesztő: **Féher János.** Főmunkatárs: **Révész Lajos.**
Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 ft. ezenül minden megkezdett szaz szónál 50 krral több.

Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Havas Nyomdák és a Magyar Távir. Iroda” hirdetés irodája Budapest, Grassanoéca 1. szám.

Jósika Miklós

születésének századik évfordulójához.

A nagy nemzeti gyász, az egyházpolitikai reformok minden más kérdést háttérbe szorítottak. Kinek jut eszébe, hogy f. évi április hó 28-án nevezetes évfordulót kellene megünnepelelni, vagy legalább e napon egy kiváló emberről megemlékezni? Tudom, kevesen vannak, a kiknek eszébe jut, hogy f. é. április hó 28-án éppen száz éve lesz annak, hogy Jósika Miklós báró, a magyar regényirodalom megalapítója született. Hát már annyira elfelejtettük őt? Senki sem olvassa már Abafit, Cseheket, Az utolsó Báthort? Vagy ha már a mai nemzedék nem is talál gyönyörűséget ezekben a művekben, mert mohón kap a különböző érzékesiklandozó hitvány olvasmányokon, nincs senki, a ki visszaemlékezne zsenge ifjúságra s azokra a tisztá örömeke, melyeket Jósika regényeinek olvasása nyújtott?

De az ember gyorsan felejt. Alig egy-két hónapja annak, hogy a nemzet impozáns módon megünnepelte Jókai Mór, a legnépszerűbb s legolvasottabb magyar író ötven évi írói munkásságának jubileumát; ám a magyar regény megteremtőjére már vajmi kevesen gondolnak. Nem csoda, a most uralkodó politikai mozgalmak közepette jelentéktelen dolgoknak tartjuk egy irodalmi műfajnak meghonosítását. Ne sítymáljuk a regényirodalom fontosságát, kiváltképpen az arról az időről van szó, a midőn Jósika írni kezdett. Jósika műveit nem szabad mint közönséges mulató olvasmányokat venni, mert e regények nagy hatással voltak a nemzeti szellem ébresztésére. A nőket — mondja Gyulai Pál — sőt a férfiak egy részét is mind az alsó, mind a felső körökben, nem annyira epikai és lyrai költőink ébresztették nemzeti lelkesülésre, mint Jósika regényei, a melyek mintegy kiegészítették azon hatást, melyet Vörösmarty előidézett. — Vörösmarty a honalapítás nagy emlékére vonta a nemzet figyelmét; a dicső múltat énekelte, hogy a jelen sülyedségét éreztesse s a jövő hitét fölébressze. Jósika szintén a nemzet múltját rajzolta, a magyar közt- és családélet meghatározó jeleneteit,

s a régi el nem korcsosult társadalmat festve, egy újabb, nemzetibb társadalom mellett izgatott.

De a mellett nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy külföldi származása alatt keresztülvitte, hogy az európai sajtó állandó rovatban foglalkozott a magyar ügygel, melyet addig az európai sajtó szinte felhataltnak tekintett. Az ő munkásságának köszönhető, hogy az európai nagy lapok közül a Times, Daily News, Standard, Morning, Herald, Patrie, Independance, Observateur, Journal de Belgique stb. foglalkozni kezdtek a veszni indult magyar ügygel és Magyarország jogos követeléseivel. Ebbeli fáradozását »Irataim az emigrációból« című munkájában Kossuth Lajos is méltatja, midőn ezeket mondja: »Ha majd a részrehajlatlan történetírás számba veendő a tényezőket, mik a magyar nemzetnek e korszakbeli ébredésénél közrehatottak: hálfal fog igazságot szolgáltatni az érdemnek, melyet e működés Jósika Miklósnak s fáradozatlan munkatársainak nevéhez fűz.«

Jósika Miklós abban az időben kezdett írni, mikor a nemzetnek még alig volt mit olvasnia. »Zalán futása« s Vörösmarty más epikai költeményei ugyan már közkézben forogtak, felvilányozták a kedélyeket; ám tudjuk, hogy a nemzet többsége jobban tudja élvezni a könnyebb prózai olvasmányt s éppen ezért nagyobb és mélyebb hatásuk volt Jósika regényeinek. Az ő fellépésekor Dugonics András Etelekja s más művei, melyek nagy hibáik mellett is a magyar nemzeti öntudat ébresztésére a maguk idejében nagy mértékben hatottak, rég el voltak feledve; a közép-osztály nagyobb részt silány fordított munkákból táplálkozott, a felsőbb körökben pedig francia és német olvasmányok forogtak közkézben, mindenki tehát sóvárogva várta a magyar regény föllendülését. Innen magyarázható ki az a rendkívüli hatás, az a nagy lelkesedés, általános elragadtatás, melyet Jósika első regénye, az 1836-ban megjelent, »Abafit« gyakorolt. A »Figyelmező« című szépirodalmi folyóirat akkoriban így nyilatkozott: »Uram! le a kalapokkal! Egy művet van szerencsém bemutatni,

mely körében elsőrangú, legjobb, mióta e nyelv zeng! Jókai Mór pedig átolvasván »Abafit« ezeket írta: »Egy egész új világ tárult Jósika művében elém. Nemzeti alakok, a hogy valóban élnők, szólnók, tenniök kellett; és typusai a régi magyar sajtóságoknak, úgy oda állítva, nemcsak viseletökben, alakjaikban, arcvonásaikban, de lelki következetes eszmejérletában, hogy mindenkinek azt kelle mondani: ezek valóban a miénk.«

S az olvasó közönség mégis elfelejtette; az ifjúság s a női közönség szívesebben olvassa a különféle fordított fércelményeket, rémregényeket, mint az ő tiszta magyaros műveit. Gyűjtést indítottak ugyan felállítandó emlékszozárra, de a gyűjtés oly lanyhán folyt, hogy tudtommal alig eredményezett ezer frtot. Pedig ő számkivetésben sem szűnt meg zivnyben és tettben együtt élni velünk, irodalmi munkásságával folyvást védve és erősítve nemzetiségünket. Bizony, bizony több hálát érdemelt, tőlünk. — Béke lebegjen drága porai felett!

Boldis Ignác.

Ezredéves kiállítás.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás szervezési előmunkálatait lényegükben befejezték és most már a tulajdonképeni kiállítás munkái időszakba kezdődik.

Az országos bizottság és a csoportbizottságok megállapították a kiállítás mindegyik osztályának programját és kereteit; sok merész újító eszmét fogadtak el, nagyra törő célokat tűztek ki. A kiállítás ügyeit intéző kormány-feriak nem riadtak vissza semmi költségöl, hogy úgy az egész kiállítási terület, mint az egyes kiállítási épületek méltó színvonalú legyenek az országos évezredű versenynek, a megvalósítandó nagy eszméknek. A tavaszi idő beálltával száz meg száz munkás kéz jön mozgásba, a hogy a városi erőt, átalakítsák az ezredéves kiállítás színhelyévé, a hol azután föl lehet építeni a csarnokokat, a melyek a nemzeti munka remekeit befogadják majd. Végül a kiállítási igazgatóság szétküldte már a bejelentési ívek tíz ezreit és minden városban, minden megyében működnek már a közegek, a kik az egyes kiállítók-nak megadják a szükséges utabiztosítokat.

Most a nemzet munkásain s or, hogy a kijelölt, kitűzött kereteket betöltsék tehetségük és szorgalmuk eredményeivel, hogy bejelentések az ész és a kez remekeit, melyek bemutatásával tanúsítani fogják, hogy ezer év múltával a műveltség milyen magas fokára emelkedett a nemzet, az ő szerelmés, az

TÁRCA.

Az ibolyáról.

(Aktuális tárcá.)

Valami csodálatos varázst gyakorol a szerényen meghűző kis ibolya, midőn az úde tavaszi pázsiton először megjelen.

Örülünk ugyan az üvegközi ibolyának is, mely lyel a mai műkertesztél közepén is megleg, mialatt a fagy téviragokat rajzol ablakainkra; de a mesterségesen nevelt virágnál hánnyak az »első ibolya« varazsa és poézisa, mely a tavasz megszerkesztésének hirnőke.

A növényzet megváltoztatja egy-egy vidék jellegét s bizonyos, hogy a környezet és elrendezés is jelentékenyen emeli a növényvilág eszhetikai hatását. Ugy viszonylik ahoz, mint a foglalvány a drága köhoz. Höl érvényesülhetne szebben pl. a buzávirag sötétkeék színe, mint a megérett kalászk arany hullámái között, vagy a csipkerózsa, mely zöld árnyalv beszóvi a kopar szirtekét, illatot és kellemet kölcsönözve azoknak s a rideg, köves talajnak köszönhető szépsége magasabb jelentőségűt.

A megfult föld újjaszületésének jelvényeül tekintették az ibolyát, mar a görög poéták is, de ennek teljes ellentéteül egyuttal a halál jelképeként is sötét színeért és szomorúan földreható alakjait. Fogadjuk el napjainkban is fenmaradt barátságosabb jelentőségét, mely a vidám görögökkel sokkal elterjedtebb lehetett, mert az athéniek legkedvencebb virága az ibolya volt, s ők oly nagy mennyiségben tenyésztették a kertjeikben, hogy ez által az Istenek városa: »ibolya illata«

»ibolyától korszorított« szép melléknevet nyert. (Már Homer említi az ibolyát Kalyposz szigetének paradicsomi leirsában: »A zöld rét ibolyával és zellerrel volt tele.« Odyssea 5.) Az Akropolis hegyén még ma is dúsan terem az ibolya — mellesken megjegyezzve, délen sokkal pompásabban illatozik mint nálunk — s míg a szellő éjtelentek az örökszép marványromok és ezüstlevelű olajfák koronái felett halhatatlan múltról regél; az ibolyák mosolyogva és csevegve tekintenek a csillagokhoz fel. A szép görögök praktikus utódai az »ibolya szeműl« istennőnek. Athénének szentelt földön az ibolya virágait egy sajtóságos illatú csemege készítéséhez használják fel.

A közpörkel elején is a tavasz hírnőkének tekintették az ibolyát. A ki Becs környékén az első ibolyát megpillantotta, azonnal jelentést tett róla a hercegnek, ki egész udvarától és a lakosáig tarka tömegétől kísérvé, arra a helyre lovagolt, hol az ibolya a legszebb színekkel kellett az első ibolyát leszátkani.

E kedvelt virágtól még egy sajtóságos regge öszsze van kötve. Egy lovag hajdan — beszél a regge — a rossz szellemet kigyonyolta görbe lába miatt, niert ez őt aztán egész varával és minden bennelevével egy mely szikla hasadékba sülyesztette. De a varnak szeld és angyaliszta kisasszonya felett nem volt hatalma a sátánnak, ez megmenekült, de szegénynek egyedül elhagyottan kellett élnie.

De ekkor egy jó szellem megkönyörült a magányosan szomorkodó leánynon s kedves ibolyává változtatta, azonban száz évben csak egyszer szabad volt nyílnia s midőn a századik év letelével egy ifjú lovag őt, mint az év »első ibolyáját« föltalálta és megcsókolta: megtört a varázs, előtűnt újra az elcsülyedt vár, a lovaköl-

kál és csatlósokkal, s az így megaldott szép kisasszony kezével köszöntö meg a szep lovagnak a varázs megtörését.

Az ibolya Európában mindenütt honos és már a legrégebb idő óta tenyészik is. A legszebb műhosza a virágok között kétségkívül az ibolyának van. A görög hitregeében mar szerepel. Atlasznak egyik leánya Apollótot üdöztetve ibolyává változott. Mas hitrege szerint a Jupiter elől menekülő Yo nyomában ibolya fakadott.

Herder igen szep regét mond róla. A világ teremtesekor a kopar sziklakat csupán fű borította; ekkor az Aldzatosság elutította az ibolyát s az sokaig mint neki szentelt virag volt ismeretes.

Franciaországban kivaít a troubadourok idejében szerepelt az ibolya. Az 1324 ik touleusi het Troubador versenyen egy arany ibolya volt a nagy jutalom.

I és III. Napoleon életében az ibolya jelentékeny hatást gyakorolt sorsuk változására. Mindkettőnek neje szenvedélyes virágkedvelő volt. I. Napoleon nejenk Bauharnais Josefának ibolyával kedveskedett. Neje örömmel fogadta és szorgalmasan jected mondotta: — Ezeknek az ibolyáknak halotti szaguk van.

Nemsokára meg is halt. III. Napoleon úgy szeretett feleségébe, Montijó Eugéniába, hogy ibolyákkal fölékesítve latta meg előszőr.

Valamint a dalköltészetben az ibolya minden virág közt elvitatathatlanul az első helyet foglalja el a róza mellett: ép úgy illata is az athéniek óta napjainkig legkedveltebb a róza mellett. Józán gondolkozású és találmányokban gazdag korunk jól érti, miéket nem az ilékony virágillatot számtalan szesz- és üvegcsébe lektöni. Vannak gyarak, a hol évenként 10,000 kiló ibolyavirág hasznátük föl illatszerek készítésére.

ipar, a kulturális haladás minő akotásai és vívmányai biztosítják a magyar államnak a második évezredet.

A legutóbbi hetek eseményei elterelték az ország figyelmét az 1896-iki ezredéves kiállításról. De ez az idő nem veszett kárba. A nemzeti lelkesedés hatalmas megnyilvánulása fölkelte az egész művelt világ érdeklődését és a nemzet minden fia most még inkább meg fogja ragadni az alkalmat, mely 1896-ban kínálkozik fog arra, hogy a világgal megismeressék a most megnyitkozott erkölcsi erőket szellemi és anyagi hatalmi eszközeit is. Az időpont most a legkedvezőbb. Most mikor az egész magyar nemzet annyira egynek érezte magát, most gondoljon mindegyikünk arra, hogy a millenium ünnepeivel mivel fog a maga részéről hozzájárulni ahhoz, miszerint a nemzeti próbatétel a nagyszabású keretbe, a kitűzőtől elhöz, az évezredenként csak egyszer ismétlődő alkalomhoz méltó legyen.

És már most szükséges, hogy mindegyik kiállító jelentkezzék; mert így egyrészt a kiállításnak kellő idejük marad, hogy a kerületi bizottságoktól utbahozást kérjenek és a bejelentett tárgyak kivételére megfelelő gondot fordítsanak. Másrészt pedig a rendezéssel megbízott közegek kondoskodhatnak arról, hogy az idejekorán bejelentett kiállítási tárgyak kellőleg érvevényesüljenek és a nemzeti munka milliöri és milliöri mege harmonikus rendezett minden részletében gondosan egybeillesztett egészét képezzen.

Itt-ott beszélgetnek közsa-hírek a kiállítás esetleges előadásáról. A leghatározottabban állíthatjuk, hogy ezeknek a mende-mondáknak semmi alapjuk sincs. Kiállítás-technikai szempontból semmi ok sincs az előadásra, mert az egyes egyedül csak a kiadás növelését eredményezné. Egyesek bizonyos nagyszabású közmunkák befejeztétől akarnak függővé tenni a kiállítás megtartásának idejét. Ez keptelen kívánság; mert a hatalmasan haladó Magyarországnak most már mindig fognak nagy közmunkák folyni; de a magyar állam megalkotásának ezredik évfordulója úgy a mint a köztudalom azt megállapította, olyan mozzanat, a melyhez képest még a legnagyobb szabású közmunka is elenyészik. Tehát itt az ideje, hogy a nemzeti munka összes képviselői az alkalmat, a hol a hazafias felbuzdulás évezredre szóló akotásban megtestesíthetik, siessenek megragadni és az 1896-iki milliöri kiállítás bemutatandó remekeiket, az illetékes közegekkel bejelenteni tovább ne késsenek.

Lapszemele.

(Vége.)

Ezen dajkamesével boldondították el s csalták meg az 1849-9-ik év s az ötvenes évek kezdetén a magyarok, élükön Kossuthnal a nyugati világot a kisvindulizék rokonszenvedés, bennünk azonban úgy mutatnak be, mint műveltelet, fejtelten, a szabadságot, egyenlőséget annak jelentőségét fel fogni keptelen, annak ellenszegülő s elnyomóinak szolgálatába szegődő néptörzseket. Ilyen volt Kossuthnak s társainak a szabadság, egyenlőség, függetlenség s igazságtér való hősiesége. Csak kevesen találkoztak, a kik álltattak ezen politikai svindli ködfelbőln, jóllehet a magyarok maguk elég lehetőséget szolgáltattak erre a nemzetiségek egyenjóságáról 1849. július 21-én, tehát 21 nappal a világsi katasztrófa előtt, Szegeden hozott törvényükkel.

Milyen törvény volt ez! Minden gondolkozó ember elképzelheti, mint nézett ki az a nemzetiségi szabadság, egyenlőség, a gyakorlatban... Ilyen tör-

vényes határozatokra hivatkozni, annyit jelent, mint maga ellen provokálni a hivatalos és nem hivatalos csocselek állati ordításait, a hazaárulóvá bélyegzést s minden lehet módon való perzekúciót. De miként is lehetne az másként oly országban, a hol az italmérsi engedélyt politikai okokból vonják meg, s a hol a miniszterelnök — az öreg politikai gonoszlevő s hitzegő Tisza — az országgyűlésen nyíltan olyan perfid módon uszítja a társadalmat a nemzetiségek ellen, hogy a nemzetiségek ellen való erősebb fellépésnek módja ajánlatvan neki, azt feleli, hogy: »a társadalom ne várjon mindent a kormánytól, hanem dolgozzék, szerveződjön maga is, a kormányának kezei megvannak köteve pozitív s érvényben lévő törvényekkel, a kormány sem tehet ezen törvények ellen; nem úgy a társadalom, az szabadabban mozoghat s azért fejtsen ki akcióit maga!« Kell ehhez kommentár? S ezt hívják nálunk szabadságnak s egyenlőségnek!

S az egyenjóságosítást ezen foszlányra s árnyra is oly nehezen született meg, dacára annak, hogy a magyarok ezt időtől csaknem tönkre voltak silányítva s hogy csak a reajok nehezödő körülmények nyomása alatt folyomatokhoz ezen farranghoz, az ugynevezett egyenlőségjoghoz... Minden elfogulatlan ember alkothat magának fogalmat ezen törvény alapján, azon körülményekről s módokról a melyek között s miként hozott meg ezen törvény, milyen volt az a szabadság s egyenlőség, a melyet 1848/9-ben Kossuth s társai Magyarországnak praktizáltak s beláthatja, hogy mily ocsány s vakmerő politikai humberg volt az, a melylyel a magyarok az 50-es években mint az összemérsiség szabadságának s egyenlőségének képviselői s védelmezői gyanánt tolták fel magukat a világ előtt s bennünket, nem magyarokat, úgy festettek le, vadótlak be, mint a szabadság elnyomására s megsemmisítésére mindig fegyvert fogni kész, aljas tömeget.

S Kossuth e tekintetben meg nem változott, meg nem javult haláláig. Magyarországnak benső viszonyaira mesés befolyása volt, a »függetlenségi párttaltségre szerint disponált; az összes krízisek dacára azonban, melyeken életében keresztül esett »nem okult semmiből s nem felejtett semmit«. Szükségből, váltásból s politikai taktikaszólb hozott meg gubernatorsága alatt 1849-ben Szegeden a nemzetiségi törvény, de 1867—1894-ig nem tartotta szükségesnek, hogy befolyását a függetlenségi pártira oly irányba érvényesítse, hogy a pártot az 1868-ki nemzetiségi törvény megtartására, teljesítésére s végrehajtására sürgesse. Miniszteriumok döntött, de igazságérzete nem volt a nem magyar nemzetiségek számára s azért nem fogadták el Horváth kifogásait, hogy miért jutottak oly későn a nemzetiségi törvény meghozatalára s nem lehet elfogadni azon állítását sem, hogy vele igazságosak akartak lenni a nem magyar nemzetiségekkel szemben; de igenis el kell fogadni azt, hogy mint ügyes politikai aktérek ezen törvényt is csak önmaguk számára alkották meg, hogy eszközök, fegyverül szolgáljan a további politikai harcokban, hogy eszközök legyen a világ ámtársára. A milyen volt Kossuth 1848/9-ben, olyanakk megis halt, a nemzetiségi egyenlőség kérdésében szükkeblő, rövidlátó, kizárólag magyar nemzeti szabadelvű sovínista s azért a mai sovínisták teljes joggal nevezik a magyar nemzeti állam symbolumának s egyuttal a magyar nemzeti állam, ezen önző, erőszakos, ragadozó, ocsányi, szörnyeteg vezérszallagának, a mely Magyarországnak lakosainak többségét

nemzeti rabszággal, nemzeti halállal fenyegeti. — Jogtalanul, érdemtelül s helytelenül diósítók téhát manapság mint az összemérsiség szabadságának, egyenlőségének hősét, ezen magas, fenégség piedadistáira nem való Kossuthot s ha hasonlított kellene tennünk, azt kellene mondanunk, hogy az ir homeureleert küzdő Gladstone oly magasan áll Kossuth fölött, mint Szent-István domja a falusi harangláb fölött.

A magyar írők közül többen bizonyos szinpadiaságot impudánsul nyilvános életfellépésének s mi ennek szintén bizonyítékát adhatjuk. Ő a nemzetiségi kérdésben itt-ott jozan, világos szót dobott el, a mi csak annak a bizonyítéka, hogy ismerte az igazságot. De sohasem tett semmit a nemzetiségi kérdés igazságos megoldására, a miért is az ilyen magában álló enuciációkat akteri taktikának tartjuk, a mely ez irányban is az igazi szabadelvűség s igazságosság testelzésével takaródzott... Cikkünk elején emeltetül volt, hogy Kossuth magasztalásánál a magyar sajtó meg nem feledeztek az előkről sem, minden áron azon törekedvén, hogy az egész Magyarországot is azon bengali-tűzfény effektiben mutassa be a világ-nak, a melylyel — mint dicsfényvel varázsolja körül, sirba hulló hősének fejét, — s ezen itéletünket fenntartjuk. Sőt, mi több, meg ma is a mi rovásunkra terjeszkednek, még ma is szükségük van önmagasztalásuk érdekében a mi rágalmaszunk- s gyalázásunkra... Mindenek előtt konstátálnunk kell ama végtelen gögőt s hazugságot, hogy az etnografikus magyar nemzetet identifikálják az almalmal, Magyarországgal — a 10 milliöri nem magyarral, ez pomádé; s a ki látni s tanulni akar, az ebből is láthat s tanulhat eleget es eleget. Bennünket idegenajku partárszakkak neveznek, bennünket, a kik ezen országot jóval és jóval a magyarok idejévelé előtt, saját férünkkel, életünkkel védelmeztük a német befolyás ellenében. Ha ilyen eljárás nem ocsobaság, akkor úgy impertinencia s perfidia, a milyent csak gondolni lehet.

Nemzetiségi egyenjóságosítást utáni törekvéseinket, követeléseinket alomnak s éreletlen utópianak nevezik s nem restellik, hogy elég szemérmelül a szabadság, egyenlőség, testvériség védőül toltak fel magukat! Ismétéljük, ha ez nem ocsobaság, akkor csak hallucináció lehet. Hazugság, hogy ezen magyar állam, már ezer év óta egységes magyar állam volna. Magyar nemzeti állam sohasem volt, most sem az, és soha nem is lesz az, s ha a magyarok gögje s összeférhetlensége miatt tönkre megy ezen állam, akkor jeyezzzék meg jól magyar testvéreink azon szavakat, a melyeket 1849-ben július 21-én a szegedi országgyűlésen az akkori miniszterelnök Szemere mondott s ne keressék ezen állam megrontóit sehol, mert Magyarországot csak az egoizmus, magyar nemzeti sovínizmus, magyar szükkeblőség, rövidlátóság, exkluzívus, uralomvágy s igazságtalanság ront-hatja, törheti meg s teheti tönkre... Itéletjen tehát tárgyalgasson közöttünk a világ, hogy melyik oldalán van a szenvedélyesség s az egoizmus elfogultsága, a sovínizmus rövidlátósága, a mely nem engedi látni, hogy hol van a hazra ezredé s hol a biztos romlás. Az ő ideájku Kossuth, mint a magyar nemzeti állam symboluma s vezérszallaga, a mi egyenlő nemzeti rabszolgáltatásunkkal, nemzeti halálunkkal; a mi ideálunk azonban; a nemzeti szabadság, nemzeti testvériség. Hadd iteljen a világ a fölött, hogy hol van az igazság, emberiség, szabadelvűség s demokráciusság. Mi nem felünk úgy ezen itélettel, mint ők atól, hogy ezen ideatok melyike fog győzelmert aratni.

Elismerjük, hogy a magyaroknak ma ezer okuk van arra, hogy Kossuthot diósítsák s iránta halával legyenek, mert meg most van idejük arra, hogy vissza forduljanak azon útról, a melyet ő nekik nagy eltévülésében, mint az igazít mutatta, a mai nap elfeledték az 1848/9-ik év csapását s csakis azon végtelen előnyöket élvezik, a melyeket ő segített nekik kiküzdieni; ha azonban jókorán nem térnek vissza azon útról, a nemzeti sovínizmus útjáról, akkor megtörténhetik, hogy a kit ma felistenként diósítének s mértéken túl s minden szerénység nélkül magasztalnak, utódiak — az ő mint a magyarság legnagyobb megrontóinak emléket, atkozni fogják!

Azon túlmagasztalás, a melyet ma Kossuth diósításával minden mértéken túl ünnek s nevezetesen az öndiósítés hozzakéverése s nekünk, nem magyaroknak rágalmasza s ócsarlása, a melyet avval öszkekötnek, különös gondolatokat s undort ébresztenek bennünk. Már egyszer az 50-es években áldoztat estünk ilyen sajtói fellarmazásnak s akkor sikerült Kossuthnak s társainak tevédsége ejteni a nyugati világot s a magyarságot a mi rovásunkra fölemelni. Most azonban kezd az igazság felszínre jönni s Angolországban meetingek tartanak a magyarországi román s általában a nemzetiségi kérdéseket illetőleg; vajjon ezen sajtói-doboknak, trombitáknak s pléhatványoknak verése, zaja ne üsse agyon az igazság hangját? Mi legalább a szomorkodásnak, magasztalásnak s a lelkesedésnek ezen saját útján fejlesztett s összhabart nagy mérvét hamis pathosnak tartjuk. Felfoghatatlan előtünk, hogy azok az emberek, a kik odahaza valóságos orgiákat visznek véghez a szabadság, egyenlőség, testvériség, igazság legyalázására, azok képesek lennének oly szívelyesen s öszintén megalázkozni a szabadság, egyenlőség s testvériség ideálja előtt? Mi ezt lehetelenségnek s azt grandiósz szinjátéknak tartjuk, a mit a magyarok s nevezetesen sajtóku végig játszott s valósággal megdöbvenne állunk ez előtt.

Barmiként legyen is azonban, nekünk magyaroknak

De nem csak az ember kedveli illatát, hanem maga a természet is gyönyörködni látsoztat művében, midőn az ibolyába behelhet az elbűvölő illatot, mert sokszorosítani igyekezett azt egy kardium-felére — iris florentina — gyökerebe is bele oltotta, mely mint ibolyagyökér árutaltik, honnan iris, vagy ibolyapor név alatt az előkelő hölgyvilág illatszeres dobozaiba vándorol. Ibolya-illatot terjeszt meg egy pénz-felére is, az ugynevezett ibolya-moha Cissus jolithus. Ez a nedves helyeken fekvő köveken található s a köveket a nép egyszerűen ibolya-köveknek nevezi, feltűnő, átható, ibolya-illatuk miatt.

Ince Jenő.

Hogyan zsíralták egy váltómat?

Miska bácsival kezdem, a mi Miska bácsikkal. Az etikett szerint az ő nevét önk előtt most a bemutató alkalmával minden sújtásával el kellene recitálnom, de minek? Elég, ha ismerik a váltóbírókat. A szerzet rövidesen bánik el a nevekkel, a társadalmi konvencien-cia meg cífrazza.

Ugyebár emlékeznek még t. olvasók arra, hogy Vadnay Andor mostani miniszteri tanácsos, egykor antiszemita képviselő az újságokban meghaltan nyilvánított. Abból az időből datálódik az én történetem.

Egyébként egyszerű dolog. Valtózá. Zsíransra tartottam hájtóvadnyat. Miska bácsiban állapotam meg. Jó médium, jó szív, optimizmus és hipotéka. Csak meg kell fogni.

Miska bácsi nagy negyvennyolcas érzésben, ruházatban és szokásokban egyaránt. Ha olyankor kérem, mikor az anyapárt kolizióba van az anyapárttal, akkor mehetek Bessarabiába trappistának; de ha etalálom a politikai farsang jóllehet teli napjait: olyan váltóval ruccanok be, hogy szajukát tatjákra a Keszesbánk síhedre.

Orthonon kenyelemben találtam az őreget. Nagy feje batanatos konvult az asztalra, ijedten meredt föl, hogy »Jó reggelt« mondtam.

— No, öcskös olvastad a lapokat? Nem? Képzeld: pártunk bele akar menni a delegációba. Ugron, kérlek, Ugron!

— De hiszen nem olyan komoly a dolog. Végre is: all Buda, é! magyar meg!

— Te elvtárogd szerencsétlen! Hat neked sincse nek érzedék? Poltron emberek! És ilyen nemzedékre lesz biza a hazra sorsa. Keserű vaio! Olvasd itt van!

Elém terítette a nagy lepedőt. Nagyot bökött arra a kriminalis passusra.

Merengve bamultam. Kinzó liderecckent táncolt előttem a betük. Szemembe a kinzó nyughatatlanság könnye gyűlt. Azon megtört a sugar. Nem lattam semmit. Az öreg visszaesett haligatag melancholijába. Képeleto ott kalandozott a Sandor utca körül, az enyém meg egy kis nyomorult papirosan, melyen ijeszto őrüsség meredezett, hol Miska bácsi kövér betűinek kelle ölkeznie. Erőt vettem fájdalmamon, erőt a gyön geségemen. Így nem maradtak. Meg kell lennie annak is, a mi lehetetlen. És olvastam. Már addig ejtuttam, a hol az öngyilkosságok meg a hymen hírek vannak. Semmi, semmi.

Egyszerre a derű egyetlen sugara húzódtat arc-mra. A töbök között azt olvastam, hogy Vadnay Andor, a kinek halála híret az előtte való nap nagyban újságotlakt a lapok, nem halt meg. É! én is émi kezdtem. A reményem rugyit kívánkozott életre.

— Uram bátyám! de hiszen Vadnay...
— Banom is én, hisz az macemul...
— Dehogy, nem a Károly, a nagy irodalmi felfedező és mikoliki követ (akkor még az volt), hanem Andor! nem halt meg, é!

— Mutasd! — kapott az öreg a lap után.
— Tessék! csakugyan! no lám! De ez már meg érdemel egy pohár papramorgót.

Jól vagyunk már. Megszunt a krízis. Meg van a váltó! A kis ustón föt painka között belejutottunk a hangulatba. Talán mondanom sem kell, hogy az öreg úgyszólván ab invidis zsíralt a váltómat. — A ki nem hiszi, az utánna nézhet a kezés-banknál.

szent békét s önmagasztalásuk előlából ne ócsároljanak s gyalyázának folyton bennünk. Mi a szabadság, egyenlőség, testvérség sokkal magasabban álló s igazabb barátai vagyunk, a szabadság s egyenlőség ezerte csakugyan mi velünk született s azokivül magasan szárnyaló eszményi s humanus tanítók egész seregével bírnak, a kik közül kettő Kollár és Sladkovics ezen magas igazságokra tanítanak: »A ki szabadságra érdemes, az tud megbecsülni maga is minden szabadságot — az a ki békőbe ver rabszolgákat, maga is rabszolga,« a másik azonban a következő emlékeztetés szavakat intézte 1848/9-ik évben a magyarokhoz: »No de tudjátok meg, magyar testvéreink, hogy nem vagytok a mi elpusztítóink, szabadságot, a mi nem vagytok barátaink, görög ajándék számunkra. A »Meyváltó« az szent név, azon népfaj, a mely a nemzetekből rabokat csinál, maga is rabszolgafajzat. Nem ártana, ha a magyarok ezen mondatokat tanulnak az iskolában.

Mindezekből kiki könnyen levonhatja a kellő tanulságot!

HIREINK.

— **Jósika-ünnepély.** A turóc-szt.-mártoni áll. középkereskedelmi iskola ifjúsági önképzőkörfe. é. április hó 28-án, *Jósika Miklós* báró, a magyar regény megröptető születésének századi évfordulója napján iskolai-ünnepélyt rendez, melynek programja a következő: 1. Előki megnyitót, egyuttal emlékbeszéd *Jósika Miklós* fölött; irta és elmondja *Boldis Ignác*, igazgató; — 2. Szeresd hazadát! *Gáspár Imrétől*, szavalja *Andér Antal* (II. oszt. tan.); — 3. Két testvér, *Radó Antaltól*, szavalja *Haimann Lipót* (III. oszt. tan.); — 4. *Jósika Miklós*: »Az utolsó Bathory« című regényének ismertetése, irta és felolvassa *Raffay Ferenc* (III. oszt. tan.); — 5. Isten, *Rudnyánszky Gyulától*, szavalja *Tirts Béla* (III. oszt. tan.); — 6. Az ezredik év, *Földváry Istvántól*, szavalja *Tschapek Frigyes* (II. oszt. tan.). Kezdeté d. e. 10 órákor. A kör előnöksége ez úton hívja meg a t. közönséget, külön meghívokat nem bocsát ki. — Felhívjuk t. olvasónk figyelmét ezen érdekes programmal bíró iskolai-ünnepélyre.

— **Felhívás a magyar hölgyekhez.** A Kossuth gyásznapok egy imponzás és a maga nemében páratlan emléket szándékozom hazánk nemes érzésű hölgyeinek közreműködésével létesíteni, oly emlékkönyvet szerkesztek, mely *Ruttkayné-Kossuth Lujának* ajánlja, magyar hölgyek által írt emléksorokat tartalmaz. Felkérem ez úton mindazokat, akik hű szívvel tartalmához egy-két sorral hozzájárulni szándékoznak, hogy a (lehetőleg rövid) kéziratot a hó 30-ig a »Szénetesi Közlöny« szerkesztőségének küldje (Budapest, VII. nagydíófa-u. 3.) megküldeni kesztyűben. Ez emlékkönyvvel két igen szép és nemes cédulát kelleve: kifejezzük ragaszkodásunkat, tiszteletünket *Kossuth Lujá* előtt s maradóan emléket alkotva a Kossuth eszmék bibliáját szerkesztjük meg, melyből lelkesülve olvassa a legkésőbb utókor is, mint gondolokdát és mit éreztek a magyar nők *Kossuth Lajos* halála alkalmával. Meggyőződésem, hogy miután az összes érzések közül a bánat legjobban képes bennünket egyesíteni, e könyv igen sok magyar hölgy szellemi találkozója lesz s ezért kézíratait mielőbbi beküldésére ismételnem felkérem. Az emlékkönyv jóvedelmének egy része »A magyar hölgyek *Kossuth Lajos* egyesülete« alapítókéjébe lesz csatolva. Budapest, 1894. április hóban. *Illovi Hugó*, a »Szénetesi Közlöny« szerkesztője.

— **Tanulmányút.** A debreceni kereskedelmi akadémiának 45 növendéke 5 tanár kíséretében felvidéki tanulmányi kirándulást alkalmával, f. é. május hó 2-án útra éjt Turóc-Szt. Márton városát; mely alkalommal megtekintik az áll. tanintézeteket és Dobrovits és Tarsai hajlított fabütyörgyárt.

— **A zónóvaraljai áll. tan. kap. int. ifjúsági önképzőkörének »Bartaluc« szakosztály** folyó hó 15-én tartotta meg VII. rendes gyűlést. — Mísora ez volt: »Ne mond nekem« szólóének. *Tóth Endre* szövegére szerpe *Papp Dező*, előadta *Retzler Gy.*, zongorán *Lózer L.* — »Praeludium« *Zsasskovszky End.* től, orgonán előadta *Lázok R.* — »Régi jó idők« *Bartalustól*, zongorán előadta *Lózer L.* — »Oh életünk reménye« *Külkintől*, solo ének harmonium kísérettel, előadta *Retzler Gy.* és *Nedbálek L.* — »Cdur sonatine« *Clementitől*, zongorán előadta *Kmosko Ist.* — »Ernani de Verdi« zongorán négy kézre előadta *Lózer L.* és *Retzler Gy.* — »Eji kar« *Kreutzertől* énekkar, vezette *Nedbálek L.*

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon igen tisztelt hölgyeknek és uraknak, kik felelhetetlen emelték felelőseggem temetésén szívesek voltak megjelenni, ez uton fejezem ki szívesly köszönetemet. *Turóc-Szt.-Márton*, 1894. április hó 17-én. *Balogh Lajos*.

— **A helységnek megmagyarosítása** érdekében nehány év előtt dícséretre méltó mozgalom indult meg a közmívelődési egyesület kezdeményezésén. A törvényhatóságok együttesen hozták meg határozataikat a nem magyar nevű községek nevének magyarosítása, illetőleg legutóbb esetben visszamagyarosítása érdekében. A közpaspasztalaton azonban azt mutatja, hogy a böles határozatot itt ott nem fogantatosították az ügy komolyságához mért arányokban, a mennyiben egyes hivatalok elfogadnak ügydarabokat most már hatályon kívül levő községnevekkel is, sőt talán szétében hivatalból is alkalmaztának a régi helységnevek. A község érdekében jó lenne a visszacélésnek erélyesen elejét venni.

— **Ragados túlobirtás Gajdel.** A nemrég Gajdel megejtett túlobirtás — mint tudostónk írja — nem kis felháborodást okozott a turócmezei Zsivóvár- és Szlován községek lakosai között. A Járványirtó bizottság ugyanis 150—160 darab marhat akart a vághidra Bécsebe szállítani. Amde Nyitra megyében a közelben vasut egyáltalán nincs, a szomszédos Turóc megyében van ugyan a közelben, de azon községek, a melyeken az átszállításnak történnie kellett volna, eddig-éig vémentes területek voltak, a melyeken a fennálló rendszabályzat értelmében a fertőzött marhakkal érintkezni egyáltalán nem szabad. A bizottság végre abban állapodott meg, hogy éjnek idején fogja a marhat a nevezett községeken keresztülhajtatni, a nem messze fekvő rakó-pribóc állomáshoz. Amde a zajra, a mit az áthajtás okozott, a lakosok közül többen felébredtek s nem győztek eléggé csodálkálni azon, hol veszi magát ennyi ókor, tehát, úszó, borjú éjnek idején községükben. Nappalra persze, megadták a valót s ekkor aztán megindult a zúgólás a miatt, hogy míg télvé idején meg nem engedte a hatóság, hogy a szomszéd Szócóc községbeliek a szlováni határból fát szállítsanak, lévén Szócóc zárlat alatt, a miáltal a szócócok teljesen fa nélkül maradtak, — most megengedi, hogy Gajdel fertőzött marhalómlánya nevezett vémentes területeken keresztülhajtassék. Ezen eset folytatja tudostónk, különböző gyanasításokra adott okot a túlobirtás áldásos intézményével megbarátkozni amúgy sem tudó alacsonyabb műveltségű földművelő osztálynál, a mely az esetből kifolyólag azt hiszi, hogy az egész csak zaklatás, mert, a míg nekik zárlat alatt lévő községhez közelitlenők sem szabad, a kormány egész falka, fertőzött marhat hajtát végig falujokon. Ha már — ugymond — a kormány annyi áldozatot hoz a túdóbb alapos kiirtásáért, miért nem buntkoztatta le inkább Gajdel a fertőzött állatokat, miután szifakkal elháríthatatlan akadályokba ütközött elszállításuk, annál is inkább, mert az egész szállítánya nem nagy értékű lehetett, állván az egész csupa sovány, kiaszott marhából.

— **Betrős.** *Rolkó József* turóc-szt.-mártoni aranyműves boltjába f. hó 19—20. közötti éjjel valaki rablási szándékból merész betörést követett el. A tettes a zuhogó esőt s az éghabozást használhatta fel tettenek elkövetésére, mert különben lehetetlen, hogy a szomszéd szobában alvók fel nem ébredtek volna azon zajra, a mit a kettős zárral ellátott vasajtó feltörése s a kirakati erős üvegtábla bezuása kell, hogy okozott legyen. A tettes egy pár, a kirakaton felejtett olcsó ezüst-gyűrűt kívül mit sem vitt el, nem nevezett aranyműves okulva a már négy évvel ezelőt szintén nála megkísérlet betörés esetéből, a kirakaton csillogó értékes ékszereket esténként lelkiismeretesen beszkotta vinni. Különb. érdekes az is, hogy *Rolkónak* egy nagy, fekete-szürű, bontozott kutyája van, a mely réme szokott lenni mindazoknak, kik az esti időben arra felé mennek, s ez most csodálatskép, az egész éjjel mélységen hallgatók.

— **Az »Olvasó« című hetilap,** mely szabadszéllemű cikkeivel: így a Kossuth-gyász alkalmával a királyhoz intézett nyílt levelel országos feltűnést keltett, f. hó 15-től kezdve mint politikai hetilap jelenik megjövő száma közli a »Függetlenség« nyilatkozatát. Kiadóhivatala Budapest, IV. ker., Koronaherczeg utca 6. sz. a. van. Előfizetési ára félre 3 fr.

— **Politikai tanügyi lap.** Nemcsak hazánkban, de még az egész világon sem volt politikai tanügyi lap. Most már van ez is. A »Nemzeti Iskola« szerkesztője, *Benedek Elek*, ki egyuttal a kitűnő, minden irányban független, szókímódó tanügyi lapnak a tulajdonosa is, most letette a kauciót, hogy a kormány tanügyi politikáját — tisztán politikai szempontból is — bírálhassa. Nemcsak a tanítóknak és tanároknak valik ez nagy előnyére, de a nemzeti kultúra szempontjából is föltötte nagy fontosságu dolog, különösen ha, a miben nem is kételkedünk, a szerkesztő a politikai pártok fölő emelkedik s pártelintetek nélkül szolgálja a nemzeti kultúra érdekeit, a minthogy a nemzeti kultúra ügye nem is lehet pártkérdés.

— **Fél millió melletbe Magyarországon.** A fővárosi specialisták közül többen minap dr. *Lörinczy F.* zöldség-utcai gyógyintézetében tartott tanácskozmányokon constaltak, hogy a roppantul elharapódzott túdóvérszt, főleg a melletbe iskolák tanulóit terjesztik társaiknak s ezek családai körének megragályozása által. Sürgősen szükséges tehát az iskoláknak gyakoribb skáértől megvizsgálata s a betegség előhaladottabb stadiumában levő tanulóknak, tavolmaradásra kényserítetése.

— **A magyar államvasutak forgalma.** A magyar államvasutak személyforgalma hónapról-hónapra tetemes emelkedést mutat. A folyó év márciusban 2,640,200 utas váltott jegyet, a mult év márciusahoz képest 157,000 utassal több. A folyó év első három hónapjának a bevétele 680,700 forint nagyobbak, mint a mult év megfelelő szakában.

— **Kereskedelmi és iparkamarai értesítés.** A párisi könyvkereskedő egylet f. é. július 23-tól november 23-ig »L. Expedition du Livre et des industries du papier« kiállítását fog rendezni, mely kiállításra vonatkozó program és szabályzat, valamint egyéb információk a párisi osztrák-magyar kereskedelmi-kamarától (Paris, rue Richer 54. sz.) nyerhetők. — A tojás, leölt baromfi, gyümölcs és egyéb gyors roslánsnak alavett árú kivételével foglalkozó köröket értesítjük, hogy a föntemlített árúknak Magyarországból Dél- és Észak-Nemzetországba, Belgiába, Németalföldre, Helvétiaiba és Franciaországba való gyorsított szállításra néve az érdekeltek bel- és külföldi vasutak, gyorsabb közlekedési vonatokat állapítottak meg, mely tekintetben az illető vasuti

állomásokon részletesebb tájékozás nyerhető. A poszonyi kereskedelmi- és iparkamara.

— **Gazdasági- és tenyészmárk Magyarországra való behozatala** Csehország, Morvaország, és Sziléziából tios. Magyarországi szarvasmarhahajományának a ragados túdóbb behurcolásának veszélyétől való megóvása céljából, a ragados túdóbbal fertőzött Csehország, Morvaország és Szilézia területéről származó gazdasági- és tenyészmárkák Magyarországra területeire való behozatala f. é. március 20-tól kezdődőleg teljesen tiltatik s a fent megnevezett tartományokból származó vagomárkák is csak azonnali levágásra, kizárólag vasuton és közvetlenül vághidra, hozhatók be.

— **A szarú ezüstözése.** A szarú ezüstözésénél teljesen zsidókéntessé lesz, és galussá telltelt oldatával és azután 20 rész salétromvasas ezüstözőnek 100 rész vízben való oldatával bemazolozatik. A mazolat foltváltva mindaddig ismétlendő, míg a fekete színt gyöngy ezüstfény nem helyettesíti és azután meg egyszer bevonjuk ezüstoldattal. Az ezüstözést borköoldattal való bedörzsolés fejezi be.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténeté-ből** (szerk. *Beöthy Zsolt*) megjelent a 10-ik füzet, az előbbiekhez hasonló gazdag tartalommal és szép illusztrációkkal. Ebben *Endrői Sándor* befejezi *Dugonicsról* szóló értekezését; *Badies Ferenc*, a nagy mű segédszerkesztője, *Horváth Ádám-ról* és *Gvadányi József-ről*, a magyarországi irodalmi iskola népszerű költőiről szól, ismertetve főbb műveiket, méltatva társadalmi s irodalmi hatásukat, s végül az ugyanezen irányban dolgozó kisebb írókat. A következők között *Kardos Albert*: *Debreczen íróit* és *irodalmi életét* ismertet, részletesen méltatva *Földi János*, *Dioszegi* és *Fazekas Mihály* természetudományi s költői munkásságát. Az utolsó között *Váczy János*: *Az egyeztető irány* cím alatt azokról kezd szólni, kik egyik költői irányhoz sem csatlakoztak szorosan, mint *Révay*, *Verseyhy*, *Bacsányi* stb. A füzetet számos szövegkép díszíti u. m. *Dugonics* szobra és síremléke, *Gvadányi* arcképe, *Horváth Á.* és *Gvadányinak* egy-egy kézirata, *Dugonics* *Etelkájának*, *Gvadányi* *Török háborúra* célzó gondolatainak címkepe, a *postényi fürdés* címlapja, *Budaváranak* a század végeről s *Balaton Fűrednek* (*Horváth lakóhelyének*) a jelen század elejéről való képei, *Gvadányi* szakolczi lakóháza, a *debreczeni kollegium* (1802.), *Dioszegi* és *Fazekas* emlékoszlópa s egy fiatal párt ábrázoló kép az 1790-iki magyar viseleten, melynek kötelező telére *Gvadányi* törvényt kívánt alkotatni. Külön mellékelték vannak a füzethez *csatolva*: *Mike* *Klemen* *törökországi* levelei-nél első két lapja és *Palocsai György* *kuruc* tábornok öv. *Botanyánhoz* írt üdvözlő versének hasonmásai. — A Nagydísz vállalat füzetekint 40 kért minden könyvkereskedésben megrendelhető.

— **Felhívás.** *Kossuth Lajos* hazánk nagy fiának emlékezte a magyar nép szívében és ajkán örökké fennmarad, de a dalok és költemények, melyek a nagy-név halhatatlanra vonatkoznak, összegyűjtve még nincsenek, hogy a nemzet közkincsét képezzék; holott közöttük nem egy van, amely valódi irodalmi bencsel is bír. Tisztelettel fordulok tehát a nagy közönséghez, s kérem mindazokat, kik a hazafias cél elérésében kegyesen támogatni hajlandók, hogy *Kossuth Lajosra* vonatkozó bármily dal, indulót és költeményt, akár a nép ajkán él az, akár bármely folyóiratban vagy könyvben jelent meg az 1848 és 1894-es évközben és arról tudomással bírnak, alulírott címre minél előbb beküldeni méltóztatassanak, azon hozzáadással, hogy ha csak lehet, a művek szerzői is megnevezessék, továbbá az idő, a melyben esetleg a dal közzéjón forogott, valamint a vidék is, a hol az feltalaltatott, s netán azon érdekes és hiteles adatok, melyek a költeményre bámi tekintetben vonatkoznak bírnak, lehetőleg feltüntetve legyenek. A mű díszesen kiadlitta, érdekes előszóval, magyarosztokkal, függelékben a szíves beküldők névsorával, még ez év őszén fog megjelenni, s tiszta jóvedelmének egy része »Kossuth-szoborlap javára fog fordítatni. Azon jó reményben intézem honfitársaimhoz kérelmemet, hogy a szent cél érdekében jóakaratul támogattni fognak, melyért előre is köszönetemet nyilvanítva maradtam hazafai üdvözléttel *Nyitra*n, 1894. év április hóban. *Halasy Béla* tanár, a »Kossuth a magyar költészetben« című munka szerkesztője.

Nyilttér.

(Az e rovathon foglaltakért nem vállal felelőseget a szerk.)

Selyem hamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni szándékoltok fekte selyemből s a hamisítás rög-tön kiderül: mert míg a valódi s a jól festett selyem az elégetésnél nyomban összpödrödik és csakhamar kiálszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színné szallonas lesz és könnyen lörök) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagot telítetlen tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödrödik, csak megpörbül. Ha a valódi selyem hamuját össze-nyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Hennenberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben**, házhoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végeken levő valódi selyem szövetéből. Svajcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

**Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.**

saját hazai gyártmány

Kedvező feltételek:

Gőzcséplőgépek

Legutányosabb árak!

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.**

Gyártelep: KÜLSŐ VÁCI-ÚT 7.

GÁZDASÁGI GÉPGYÁR,
Budapest.

1035/1894 tk. sz.

Hirdetmény.

Deánfalva község telekkönyve birtok-szabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakítatik, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvény-cikkre a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítésére és a helyszíni eljárása nevezett községben 1894. évi május hó 5-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött bizottsága előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. c. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszereznék iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedési kedvezménytől is esznek; és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenségetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kir. Járásbírószá telekkönyvi hatósága.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi március hó 10. én.

Medzihradszky Emil,
kir. aláírásbíró.

Hirdetmény.

Eladatik 1894. évi május 1-én reggeli 9 órakor, közigazgatási nyilvános árverésen. Arvanagyfaluban a városi iródban az Alsó-Kubini szőlőbirtok vezetésé mellett, a nagyfalvi volt urberekész tulajdonához tartozó „Maczkov” nevű 85 katasztr. hold és 1312 öölnyi területű erdő. Kiküldési ár a köblábat 8 krral számítva, 61.080 frt; bánátpénz 6108 frt. Közlebbi felvilágosítást az Országh József ügyvéd Alsó-Kubinban, a kinek az árverési feltételek is betekintéshez. Arvanagyfalva, 1894. évi április hó 16-án.

Cimvak Mihály,
bíró.

Országh József,
ügyvéd.

A tapasztalat azt oktatja, hogy:
Mindig a helyes forrást keresd, ha vásárolsz.

Ez méltán az én üzletemre vonatkozhat, mert csakis egy oly nagy-mérvű üzletnek, amilyen az enyém, lehetnek olcsó költségei, mely körülmény óriási készpénzár-bevásárlásoknak és egyéb előnyöknek köszönhető s melyeknek végre a vevőim veszik hasznát.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Bőrtartalmu mintakönyvek, amilyenek eddig még nem léteztek, szabók részére bérmentetlenül.

Öltönyöknek való kelmék.

Peruvia és dosking a magas klérus részére, szabályszerű kelmék és és kirtisztítós-egyenruhákra, ugyszintén hadastyánok, tűzőtök és tornazok, valamint úrvék részére. Teke- és játékszatoakra való posztók, kecski-áthuzatok, loden, vízmentes loden vadászöltönyekre, mosható szövetek, uti-plaidok frt 4-14.

Valódi, tartós, tiszta gyapot-posztórukat, és nem holmi olcsó rongyot, mely alig a szabó munkáját érdemli, ajánljutányos áron

STIKAROFSKY J.,

BRÜNNBEN (az osztrák
Manchester).

Legnagyobb gyári posztó raktár 1/2 millió forint értékben

Szétküldés csak utánvét mellett.

Német, magyar, cseh, lengyel, olasz, francia és angol levelezés.

A Csizi Jód-Brom-Fürdő

Évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig. Forrása a legértelmesebb, leghatásosabb Jód-brom-forrás. A gyógyeredményeinek megfogása. A furdőközönségnek immár 10 bérház több mint 100 kényelmesen berendezett lakszobával áll rendelkezésére. — Kitűnő konyha; billárd, zongora, olvasóterem; téréne naponta kétszer. Elő- és utóévadban leszállított lak-bérek. — Ekkor katonatisztek, állami és vasúti hivatalnokok gyógy- és furdődját tekintetben is 50% kedvezményben részesülnek. Prospectusokkal szolgál az igazgatósság.

Csiz, u. p. Rimaszécs.

1036. tkvi sz. 1894.

Hirdetmény.

Gyulafalu község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakítatik, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törvény-cikkre a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvény-cikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1894. évi június hó 2-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1) az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2) mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldött bizottsága előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. törvény-cikk 15—18. és az 1889. XXXVIII. törvény-cikk 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszereznék iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedési kedvezménytől is esznek, — és

4) azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmeznek, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenségetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kir. Járásbírószá mint telekkönyvi hatósága.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1894. évi március hó 12.

Medzihradszky,
kir. aljbró,
kir. ítélő táblai bíró h.

Bérbe adandó

1894. évi november hó 1-től, 6 évre egy

tagosított birtok

Turóc-Szt.-Márton határában, mely 238 1/2 magyar hold kiterjedésű földek, rétek és legelőkből áll.

Bővebb felvilágosítást ad a

Mosóci urasági erdészeti hivatal

Mossocon, Turócvármegyében.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezes alatt dicsőrlőg ismeretossá vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlóg legyon emlékeztető hozva. Ezen népszerű házaszer 25 óta, mint legmeghízártabb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyíjjak által, a kik használatát igen kedvelték, úgy hogy tovább kiütemis ajánlása nem szorul. Uvegeje 40 kr., 70 kr vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a „vörös horgony” nyál ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tár, az arany oroszlanhoz” Prágában vagy Török József gyógyszer-tárhoz Budapestben.

Üzlet-megnyitás.

Alólírott ezennel tisztelettel értesíti a t. c. közönséget, hogy Turóc-Szt.-Mártonban a Lautsek-féle hazban, egy a legújabb és legcselezőbb segedgépekkel berendezett

lakatos-műhelyt

nyitottam. Mint hogy az ország egyik legjobb szakiskoláját jó sikerrel végeztem s a legelsőb cégeknel voltam alkalmazva, képsítve vagyok minden a lakatos-szakmába vágó munkákat t. megrendelőim teljes megelégedésére eszközölni.

Elvállaloképitkezési munkákat, gazdasági, varró- és mindenféle mas gépek körüli teendőket és javításokat, ugyszintén mindenféle elektrotechnikai munkákat, u. m.: villanyos csengetyűk, telefonok és villanyos világítás berendezését és azok javítását.

Azon kérelemmel, miszerint engem szives megrendeléseivel szerencsétlenül méltóztassék, maradok magamat a t. c. közönség kegyeibe ajánlva,

teljes tisztelettel

Stein Bernát,
lakatos.